

Penízovka sametonohá - (Flammulína velutipes)

Penízovka je drobná houba rostoucí v trsech na podzim a v zimě na živých či odumřelých kmenech listnatých stromů. Houba je kosmopolitně rozšířená v Evropě, Asii, Severní Americe, Austrálii a v Africe.

Plodnice jsou málo masité, oranžově medové, za vlhka slizké. Třeň je pod kloboukem žlutočervený, v dolní části hnědý - sametový.

Houba plodí na měkkém dřevě prvním rokem, na tvrdém dřevě až v následujícím roce. Plodnice vytváří během chladného podzimu až do zámrazu.

Substrátem pro pěstování houby je buď kompaktní dřevo (špalky, větve), nebo v případě intenzivního pěstování piliny, hobliny listnatého dřeva, krátce řezaná sláma nebo drcená kukuřičná vřetena.

Pěstování na dřevě listnatých stromů

Dřevo by mělo pocházet ze stromů nebo větví, které nejsou poraženy delší dobu, kdy má svoji přirozenou vlhkost a není ještě napadeno jinými houbami. Ideální doba od poražení je 2 - 3 měsíce. Za tuto dobu ztratí dřevo veškeré obranné látky a podhoubí může kmeny dobře kolonizovat. Můžeme použít buk, dub, břízu, olši, topol, lípu nebo dřevo z ovocných stromů. Nejlépe kmene nebo větve o délce 40 - 50 cm.

Zaočkovat sadbu můžeme do kmenů nebo větví různými způsoby. Nejlépe se osvědčilo nadělat ve kmenu hluboké zářezy do kterých nasypeme rozdrobenou sadbu a kmen nebo větev ihned balíme do potravinářské folie. Sadba ze zářezů nevypadne a zároveň zamezíme vysychání a možné kontaminaci. Kmeny můžeme i rozštípnout a sadbu aplikovat mezi obě poloviny, které opět spojíme pomocí hřebíků nebo vrutů. Je dobré je potom zabalit jako v prvním případě do folie. Naočkované kmene umístíme na zastíněná místa s dostatečnou vlhkostí v našich zahradách (balkonech, terasách). Rychlost prorůstání je závislá na teplotě prostředí. Může trvat 3 - 6 měsíců. Poklesem teplot se růst podhoubí zpomaluje. Zejména při pozdějším vysazení dojde k nedostatečnému prorostení. To je znovu obnoveno až v následujícím roce, kdy teploty opět stoupnou. Urychlit můžeme celý proces tak, že naočkované kmene umístíme celoročně do prostor s teplotou okolo 18-25°C. Dostatečnou vlhkost zabezpečíme, že kmene zakopeme z jedné třetiny do země a průběžně zaléváme. V případě umístění v budovách vložíme do PE pytle, kde vlhkost zajistíme přidáním malého množství vody. Správně prorostlý kmen nebo větev poznáme tak, že v jeho řezu pozorujeme zřetelné zblednutí povrchu. Poté můžeme odstranit pytel (folii) a dobře prorostlý kmen nebo větev umístíme na stinné vlhčí místo. Ideální je kmen zakopat z jedné třetiny do půdy. Růst podhoubí se zcela zastaví při teplotě 5°C a nepoškodí jej ani mráz. Plodnice se objevují po pěti až šesti měsících většinou na podzim a v zimě, v následujícím roce plodí od podzimu do jara.

Intenzivní pěstování na pilinách, hoblinách nebo slámě

V praxi se nejlépe osvědčilo použití slaměných peletek (používají se jako podestýlka), nebo briket z pilin či hoblin listnatých dřevin. Takto získaný materiál ošetříme v silnějším polyetylenovém nebo polypropylénovém sáčku vařící vodou v poměru 2:1 (voda: brikety, pelety). Ideální je poměr 1-2 kg peletek nebo briket, které zalijeme 2-4 litry vařící vody. Sáček po přelití vřelou vodou ihned uzavřeme. Zabráníme možné kontaminaci konkurenčními plísněmi. Následující den po přirozeném vychladnutí do sáčku nasypeme rozdrobenou sadbu (3-5 % váhy připraveného substrátu) a celý obsah důkladně promícháme. Sáček uzavřeme vatovým válečkem o průměru 2-3cm nejlépe pomocí gumičky. Zabezpečíme tím výměnu plynů uvnitř substrátu. Umístíme jej do prostor s teplotou 18-25°C. Podhoubí prorůstá asi dva až tři týdny. V čase kdy je substrát celý rovnoměrně prorostlý (bílý povrch), odřízneme sáček 1 - 2 cm nad dnem. Důsledkem toho a také poklesem teploty na 3 - 5°C začne docházet k nasazování plodnic. Substrát v tomto období několikrát za den rosíme a snažíme se aby byl povrch neustále vlhký.

Použití a kuchyňské zpracování

Plodnice jsou velice křehké, mají křupavou texturu. Při delší tepelné úpravě však třeně ztvrdnou a mají vláknitou strukturu. Je důležitá jenom krátká tepelná úprava! Hodí se při přípravě polévek a různých masitých a zeleninových pokrmů.

Použit lze jako přírodní antibiotikum, dokáže nabudit imunitní systém, posílit funkci slinivky břišní a snížit hladinu cukru v krvi. Pomáhá při odplísňení organismu.

Doporučuje se užívat 3x týdně 150g čerstvých plodnic k posílení organismu.